

بازار — ۱ نisan ۱۹۲۸

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام

پوردي ياننده كي بناده

خصوصی دائره

صاحب و مدیری

محمد م. بیج

جلد : ۹

مجله علمی

بشنجی سنه — نومرد ۱۰۷

آبونه شرطری : سنه لکی

۲۵۰ ، آلتی آیلغی ۱۲۵ ،

فوق العاده نسخه لر ایچین

۵۰۰ و ۳۰۰ غروشدن .

مجموعه من هیئت نجه طبعی تنسیب

ایدلمه یین اثرلر اعاده ایدلمز .

هـ. آیلک برنجی دارنه بشنجی کونلری میبقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، حرفتی مجموعه در .

قبیلندن شایلر یازدیلر . بر یاندن « مملکت
سیاح جلب ایدم ، حرمی ، انقلابی
طایفام » دیه بار بار باغیر یکن اونه طرفدن
مملکتیزله حقینه علاقه دار اولان نامدار
اجنبیری بویه سببیز یزه تزییف ایتمی
آ کلامام .

« طوبو ایکنه » دیورکه : « سن بر
محکمه رئیسک ، تربیه دن سکا نه ؟ اوطور
محکمه کده ، چیزم دن یوقاری جیقم ! »
بیم یلدیکم ، شر ق مملکتیزنده مشخص
پک اویله بول پولاط بیتیمه یور . هر تربیه
مشیله سی وطن مشیله سی دیتک اولدیفندن ، علم
وعرفانیله تازاخش هر شخصی حسب المملک
تربیه جی اولسون اولماسین - صولک درجه
علاقه دار اتمیلیر . احمد خان مملکتینک اک
ایلری کلن شخصیتلرندن بری و برعالمدر .
تربیه ایشیلری ایله مشغول اولماسنه تعجب
ایده نلرم نه تعجب ایدیورم . بلطافه مملکتیز .
دهک : کیا کردن باغاجی ، رسامدن مکتب
مدیری وساره . . . اولماسنه هر کون شاهد
اولویورز . هر کس اختصاصی ساحه سنده
مشغول اولسون ، عکسی ، تقدیرده عقلادر ،
دیکلکمز توحف اولمازمی ؟

درفتر صفیه سامی

بلایجی ثبات

— ۲ —

علوی و کوزل :

آلهه نظر [۱] علوی « sublime »
خارجی هیچ بر موجود استناد اتمین بر ایددر ،
ویا هر کسک بالذات کندیسندم بولدیو بی حکمران
اولما ویا « اقتحام اتمه » = surmonter
قدرته اتمندر . ایشته یزه بومید و امانی و یرن
شی علوی در . بوندن اکلا شیلورکه هر سلوی
کوزل اولد . غی حالده هر کوزلک علوی
دیکلیر . علوی ، یزه « در سلاک ، محبویت ،
و بویولک » کی اوج وصفه توزوکور .
سالمایه جامعنده اولدیو غی تی . کوزل ایسه ،
دائما درن ، معلّم و معظم دیکلیر . علویده
قرارلر مری واراده مری بارجالای و بنا علیه
عجز مری و کوچوکک مری یوزمزه جاریان
بر قدرت واردر . بونک ایچندرکه هر علوی
یزده نامتناهیک حسی تواید ایدر . « پاسقال »
بوحی ، ایکی نامتناهی حضور ندر بر « باش
دوغمه سی » = Vertige ، نه طو لملقه ایضاح
ایدر . زیرا ، علویده محبتک فوقنده
transvaieur اولان برشی واردر کذهن
ایچین اسرارلی ، معنلی ، دینی و مابعد الطبیعی
بر مفهوم کی تجلی ایدر . لالو ، علوی نی هائلوی
tragique ، فاجعوی = dramatique
ایله مقایسه ایدر و هائلوی نی فملک ، فاجعوی نی
حسک علوی سی عدو بالذات علوی نی دذهن
هائلی تیلق ایدر . علوی بوتون برینلک
عزیز بریمچول او کنده مص اولو ندیفی . absorp-
tion و عروجه ایتدیکنی احساس ایدن شی در .
ب . بر کوچولک عالم = Microchosme بویوک
بر عالم = Macrochosme ده اخلاقی در .
لغات ، یزی یواش یواش کندیسنه جذب
ایدر کن علوی بر آن ایچنده ، یزی کندیمزدن
تجربیدل ایدر . بوعتبارله علوی نلک کوزل اولوشی
طبیعی در . زیرا کوزل ، برکینک کیفیت انقلابی
وجوده کتیرن بر حیات در .

[۱] Alain : Systemes des
beaux arts 1926

نوسر و کوزل :

برقوق ، بر لذت و لذت هیچ بر زمان کوزل
دیکلیر . اسکیدن سانسوا لیستر کوزلی
خوشه ارجاع اتمیه چایشه شدری . حالبوکه
هر خوش شیک کوزل اولدینی محققدر .
زیرا خوش ، عضو نلک بر احتیاجنه تقابل
ایدر . بناء علیه : بر شیک خوش اولماسی
ایچین « نیکیندیریخی » = Degoritant
اولماسی کاقیدر . بوعتبارله کوزلک خوش
اولماسی ضروریدر . خوشک بروصفی ده دانا
دکیشی اولوشی در . اونک ، صحتیزه ، معین
زمان و اشتها یزه کوره قیمتی اضافی در . بونک
ایچندرکه خوش بکینلیر ، و یزه عضوی
بر انجذاب و تملک حسی اوایددر . فقط
بو حسه معروض قلاقج بر حالته بولونتی
شرطیه ... کوزل ایسه خوشه کیدر .
و خوشه کیندیک ایچین دیکل ، حد ذاتده
یزه فلق و یزدن قوتلی اولدیو غی ایچین یز
اونی دیکل او یزی ایچر . زیرا کوزلده
ایکی اراده واردر . بریسی مبدعک اراده سی
دیکری یزدن کندیسنه انضام ایدن اراده ..
خوش ایسه بو نقطه نظرندن متغیلادر .
حاله لری ایچیمه مک ایچین عینی زمانده خوش
المق ضروریتده اولان کوزل ایسه ، فاعلدر .
زیرا کوزل بر اقتداردر . خوش ده ایسه
بر ضعف . بر محکومیت و ناوانی واردر .
بونک ایچندرکه یز هر خوش اولان شیشی
یدر ، قوقلار و قوجاقلارز . کوزل اولان
شیلر ایسه یزی هواسیله زهرلر . کندی
افقنه کوتورور . و کندی الهیلکله آتمیز
ایدر .. خلاصه هر کوزل خوشدر ، فقط
هر خوش کوزل دیکلیر . هیچ بر خوش
کوزل دیکلیر . « دیدرو » آتسیقلو پدیسند :
« کوزل اضافی بر تعبیردر . بو ، یزده خوش
مناسبتلری تحریک اقتداریدر . بن خوش
کله سی کوزلک تعبیرنک عمومی و مشترک
تنقیسه توفیق اتمک ایچین سوبه یورم . فقط
اویله ظن ایدیورم که فلسفی اولارق سوبلر سهک
یزده « مناسبت » = Rapport ادراکی

حصوله کثیرن شی کوزمل در « دیورکه »
بوراده کی مناسبیدن مقصدی صنعت اثریه
آرامزده کی « قایه شما = Infusion »
فکری ایسه دوغور لغنه قسماً اینا نابایر دت .

کوزمل و مکمل :

مکملیت = perfection معین برواحد
قیاسی به نظر آشی = objet ده فضله اولارق
بولونمای لازم کین وصف لک افاده سی .
واحد قیاسی دن آشانی سویده قالان وصف لک
« نقصانی » به عینی سویده قالان « طبیعلک »
و آرتان فقط عمومی آهنک وغایه یوزمایان ،
« مکملیت » دلالت ایدر . شو حالده مکملیت ،
شیئک کچیرمک ضرورتند بولونیدی شکل
و سر حالرک صوکه قدمه سنه واصل اولدوغی
آنده بر اقدایی انطباع در . شو حالده مکمل
حالی اولمقدن زیاده استقبالی بر قیمت در .
بر چنین حویته و رنوزاد جنبه نظر آداها
مکمل اولدوغی کی بر قولوبه بر مغایره ، بر او
قولوبه ، بر کوشت بر آوه و نهایت بر سرای
بر کوشت نظر آداها مکمل در . بوراده واحد
قیاسی انسان و مسکن در . شو حالده مکمل ،
کنیدینه عائد وظیفه یی و کندنن بکله ننی
و بکله نکل اولانی الک نام بر صورتده ایا
ایندر . بو اعتبارله ، مکمل وظیفه یی ،
هندسی ، ریاضی و افعولوی بر انطابق اولان
قرینتک درجه سیله متناسبدر . کوزمل ایسه
بو نوع وصف لک ایله علاقه دار دیلدر .
سوریو ، وقتیه کوزملکی مکملیتله تعریف
و ایضاحه قالمشدی [۱] بو تقدرده و ونوس
دومیلونک قولی قیقدر دیریه چیرکین اولماسی
لازم کله جکدی . واقعا سوریلونک مکملیتی
مادی اولمقدن زیاده عقلی در . و یز عقلا
ناقص بر اثرک نقصانلری اتمام ایدر ،
مکمل اولان قساره نظر آ قسارعی علاوه
ایده ز . فقط هر مکمل کوزمل دیکلدر .
بلکه کوزمل هر شیدن اول قصور سزلق ده
دیمک اوله و غندن هر کوزمل مکملدر . بونکله

[۱] P. Souriau : La beauté
rationnelle 1904

بناء علیه برشی کنیدسیله انطابقزه نظر آ آز
ویا چوق مکمل اولایلیر . بونک ایچندرکه
بز مکمله قارشی فائق و حاکم اولدوغز حالده
کنیدسندن برشی ایسته مه به حمز اولمدینی
ایچین کوزمله محکومز . دریا کوزمل کنیدسندن
بوتون بکله دکارمز و برمن و بزی ووردیکی
شیلر ایچنده آریق برارده در .

کوزمل و مفید :

سانو آیزم ، مفیدی « خوش » برینه
قبول ایدر . بو صورتله آز چوقده
کوزملاشدیرمه به و کوزمل کی قبول ایجه یه
منایل کورونور . حالبوکه هیچ برشی کوزمل
دیه مفید و مفید دیه کوزمل اولماز .
غرائت آلله ن مفید فعالیتله لوکس فعالیتی
یکدیگرندن آیزر . و کوزملی داها زیاده
لوکه یا قلاشدیرارق مفیدک کوزمللکنی رد
ایکلیستر . بو فکر ایسه (قوجه) نک خوشه
کنیز . آلله ن ، تکمیل بدیعیاتی فیزیدن
چقارمایه چالیشیر . و مفیدی لوکسدن آیراچم
دیرکن هم کوزملی ، هم مفیدی و هم ده لوکی
یکدیگرینه قاریشدیرر . ده قارت مکتبدن
شیللر ، آمیریکلر دینسینر کوزملله مفیدی
یکدیگرینه معارض کورشلردر . کوپو ایسه
بوفکری مهلاک کوردیکندن هرایکسیتی تألیفه
چالیشدرد . کوپو به نظر آ هر مفید کوزمل
دیکلدر . فقط معماری ده اولدوغی کی مفیددن
کوزمله انتقال اولونایلیر . صنعت منفعت
نااندیش اولدوغی ایچین فائده یی استه دف
ایتمز . فقط بو کوزمل برشیئک فائده سز اولمی
دیمک دیکلدر . صنعت اثرلرند بر غایه لغو
اولوندینی وقت ، کوزل اثر عینی زمانده ده
فائده یی اولمشر اولور [۱] . کوپو ، کوزملی
آرزو ایدیلان و استفاده اولونابیلان برشیدن
مشتی عدا ایدر . « بدیی حقی وجوده
کثیرمیلک ایچین انسانلرک احتیاج و آرزو .
لرینک تاریخی یاتق لائزمدر » دیه دوشونور .

[۱] Guye de l'art au point de
vue sociologique . probleme de
l'esthetique contemporain .

برابر مکملیت قانتک ظن ایتدیکی کی الهی
دیکلدر . الهی اولان هم کوزمل و هم مکمل
اولاندرد . بوسیدندرکه مکمل علق کوزملی در
و کوزمل بوتون بر روحک « مکملی » در
مکملیت وظیفه ده ، شکله موضوعک ترتیب
و انسجامنده تمرکز ایدن منطقی بر قیمتدر .
بونک ایچندرکه بدینلر مقسی = lugubre ده
شامت و مدهش terrible در بر مکملیت
بولایلیرلر . حالبوکه بوتون بونلر کوزمل
اولایته جلک نسبتده مکملیلر . بونک ایچندرکه
صنعتکارله لاعلی تعیین بر انسان آراسنده کی فرق
فرک جاذب و یامدهش بولدوغی شیئی صنعتکارک
کوزمل کورمه سندن عبارتدر . « فی الحقیقه »
بر فیرطینا ، بر یافغین بزی تدهش ایدر ،
حالبوکه صنعتکار اونک علوی کوزمللکنی
تماشا ایدر . « دیشدمک مکمل معین برواحد
قیاسی به نظر آ غایه یا قلاشان وغایه واصل اولان
شیدر . حالبوکه رشیدک کوزمل اولماسی ایچین
هیچ برشیئک Seni le de la beauté یوقدر .
عینی برشی ، فلان شیئه نظر آ کوزمل اولایلیر ،
فقط هیچ بر کوزمل بر دیکرشیده نظر آ کوزمل
دیکلدر . کوزمل ، مساحه و نسبت قبول ایچین
بر قیمتدر . بناء علیه کوزمل داها زیاده
أشسرلک در . کوزمل دوغور دینی حالده دوغور
میان بریونان معبودیه قیاس ایدیلایلیر . مکمل
ایسه دوغار و دوغورور . و دوغور دقرینه
نظر آ اخبارلار و اولور . بوسیدندرکه بز
هر عصرک مکملی باشقا نسبت و ماهیده
کوروروز . فقط مطلق کوزمل هر عصرده ،
هر دوره ده ، هر قومه عینیدر . بزرگه فدرلر ،
کوزملی آلا قیاحق سویده اولسون و کوزمل
ظن ایتدیگمزشی حقیقتا بدیی بولونسون ..
مکملیتده بوتون بر عوضونک استراحتی تأمین
ایدن مادی برغایه و فائده واردر . بز تکمیل
حاله و تخلیه مزله مکمل اولمایان شیئی اتمام
ایدر ، شسورای بویه اوته طرفی شسویه
اولسایدی داها مکمل اولوردی دیزر . فقط
کوزمل قارشیدنه سوز بویه ملک و حکم و برمک
حقنه و قوتنه مالک دیکلر بر کوزمل قارشیدنه
سوز حقی ، حکم حقی بالذات کوزمل لکدر .

و بوضوئله کوزملى، و مفیده و شائیه یا قلا-
شدیروب حیاته فزیدشیرمایه جایشیر .
و Fiction که انسان صنعتده اساسی بر
وصف دکل بلیک یا لکتر صنعتک عجزی
کوستردیکى طن ایدر . یعنی کویوبه نظرأ :
برصنعتکارک تقلید ایدره یا بدینى جملى برول
کوزملدر . فقط بونک حقیقتده جملى
قادار کوزمل اولمیلدر و کوزملدر . آلبرسه-
ایک پک ابی کوردیکى وجهله جعلی اثر
شائینده کندن دها کوزملدر . چونکه آفتور
اساساً صنعتکارک دها و شخصیتى قاریشه
اولان برائى اویاتار و بونى اساساً هر کونکى
حیاده بولماید امکان یوقدر .

بوتون بومفرط ادعای قضیه تحلیل ایتمکندن
و بعضی دفعه مرده ایشه یارار بر شیک کوزمل
اولوشدن نعان ایتمکددر . مفید : ذهنى
و یا عضوى بر احتیاجی تطمین ایدن شى در .
بناءً علیه مفید : آرزو ایدلن و فقط موجود
اولمایدنى تقدیرده برینه باشقا بر شى اقامه
اولو نابیلن بر قیعتددر . بونک ایچیندیر که مفیدک
تکمیل وصف و خاصه لرینى تحلیل و ایضاح
ممکندر . زیرا آرزو لرینى و احتیاج لرینى
نامتناهی دکلدر . و محدودیتى تطمین ایدن
شیک تصرفه امکان وارددر . مفیدک روصنى ده
معین بر آن ایچین اوزله غش اولماسندن عبارتدر .
وظیفه سنى بختیر مش اولان هر مفید اها
محکومدر . انسانلر ، الک بسیط احتیاج لرینه
مدار اولان اشیانکده کوزمل اولملى آرزو
ایتملدر . بر ابتدائیک بیلکندنه کى نقشار
بر ابتدائیک کویبى ، کردانلی بو آرزو ایه
وجوده گشدر . خلاصه لازم اولان بر شیک
کوزمل اولماسى کوزملک دائم مفید اولماسى
ایجاب ایتمز . و مفید ، تصرف اولو نابیلن
و برینه باشقا بر شى انامه ایدله بیان موقت
و قرار سز : تضیق ایکن کوزمل ، بو سیال
تضیق تماماً ضدی اولان بر قیعتدر .

همین منا

دَقِیْقَتَر و مَلّا حَظَه لَر

ازمیر فاجه سى

مشثوم استیلادن و بویوک یانغندن سوکرا ،
کوزل ازمیر ، یکى بر فلاکت دها اوغرادى .
کونلرجه دوام ایدن زلزله ، هم ازمیر
شهرى ، همده بوتون ازمیر و لایله حواری
آلت اوست ایدتى ؛ ازمیرلى وطندارلردن
برقسى اضطرارلر ایچنده جان و یردیکى کى ،
دیگر بر قسده یارالاندی . کوچوک ، بویوک
برجوق بنا ییقیدى ، ییقیلانلر زدملدى ،
انسان نارینامه یق بر حاله کلدی . آرتیق
ازمیر یلر یوردلرینک انقاضی آراسنده
آغلايور ، چیزینيورلر . شیعدى ازمیر بر
فاجه نك مرکزى ، آج ، چیلایق ، بوماسز
بر یغین بدینک حشر و نشر اولدینى پردر .
ازمیرک دوجار اولدینى بو آغیر ، آلم
فلاکت اوکندتیرمه یجک قاب ، نله نیه جک
کوز ، متناثر اولمیه جق وجدان بولونماى
احتمالی یوقدر . دون ایشک باشنده نمون
و مسترخ چالیشان ، جولوغنک ، جوجوغنک
برلوقا کککى تدارک ایتمک امله قدر تلى
صرف ایدن تمیز انسانلرک ، طبیعتک خیر-
جینانى ، حدث و شدت نتیجه سنده برکون
سوکرا ، آجى ، تحمل اولونماز بر سفاکته
دوشمه لرینه ، بریشان اوللرینه آلت هیچ
کیسه راضی اولماز . فقط . دها بر قاج
بیل اولدوشان ایه کوکندنه آجیلان یارانک
آغریسنى حاله حس ایدن ازمیرک بودفعمده
مجهول وساقار بر آلت ضربه سته هدف اولماسى ،
هر کسدن ، هر شیدن زیاده تورکیه ی هیجلی
نلاندیردى . اونک ایچون شودقیقه ده بوتون
وطن ازمیرک معروض قدرلینى فلاکتله مشغول
اولویور ، ازمیری دوشونویور ، ازمیرک
جکدیکى اضطراری چکيور . فاجه نك ده شق
آراسنده تورکیه نك هر طرفدن عینى سس
یوکه یلور :

بکا و برین جکیم ددی ممکنه اکر
ملی مجمره

ایکى نشریات

بروسه ولایتى جوغرافیاسى . — ارکان
حریه عمومیه جوغرافیا انجمنجه تنظیم
اولوان بو اثرى اهمیتله مطالعه یه مجبورز .
چونکه جوغرافیا جلیق مملکتده زده شیعدى یه
قادار مع الاسف انکشاف ایدمه مشدر .
جوغرافیا یه ، خاصه تورکیه جوغرافیا سینه
دائر وجوده کتیردیکمن محصورلره علمى بر
ماهیت عصب ایتمک قابل دکلدر . ارکان
حریه عمومیه جوغرافیا انجمنى ، علمى بر
هیت اولدینى جهته اورتایه قویبدینى کتابلکده
البته علمى بر قیعتى اولق لازم کایر . بو اعتبار
ایله « بروسه ولایتى جوغرافیاسى » نى اهمیتله
مطالعه ده اصابت واردر صابیز .

« بروسه ولایتى جوغرافیاسى » اساسلى
بر تدقیق و تبیین دوشش عد اولونماز .
بوجهتى ، جوغرافیا انجمنى ده ایلمک حمده
اعتراف ایديور ، دیورکه : « جوغرافى
معلومات بالعلیه متخصصلر طرفندن بالذات
محللرند یاپیلا جق تدقیقات مختلفه فیه ایه
تشیث ایدیش اولمیلدر . فقط بو طریق ایه
تکمیل مملکتله عاظمه معلومات جمع ایتمک سنه لره
توقف ایدر . اوزمانه قادار انتظار ایتمکندنه
حالا دوائر حکومندن و بعضی مؤسسادن
جمع اولو نابیلن و بعضی آثارده بولونایله جک
اولان طبیعى ، زراعى ، بشرى ، حیوانى ،
صحنى ، اقصاى و سائر معلومات جمع ایه
بوندن اوله ییلدیکى قدر استفاده ایتمک جهتى
دوشونولدى . بو قبیل معلومات ایه وجود
بوله یله جک آثار شه سز نقصان و محتاج
تصحیحدر . فقط هر حاله بر رهبردر .
دولتجه یایدیر یله جق تدقیقات فیه ایه ایلروده
بیدرینى تصحیح ایدیلرسه بوره لر مملکتک
دوغرو و کوزل بر جوغرافیاسى حاله انقلاب
ایدییلرلر . دیمک ده اولالده موجود معلوماتک
جمی ایه مملکتک جوغرافیاسى یازمق
و صورکده تدقیقات فیه نتایجی ایه بونى
اصلاح ایتمک لازم اوله جقدر . جوغرافیا